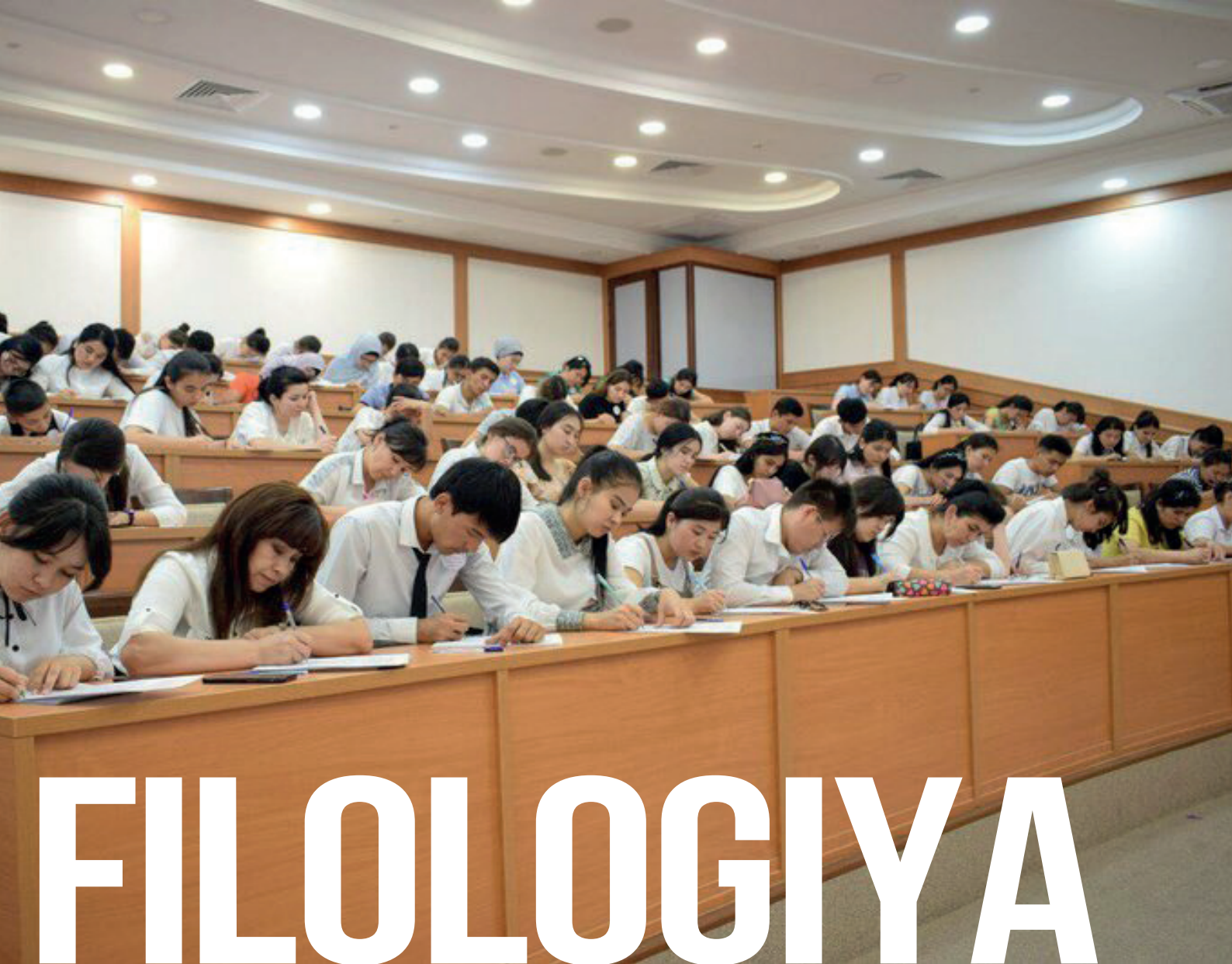

FILOLOGIYA

VA PEDAGOGIKA

2026-yil
15 (34)-son

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI VAZIRLIGINING
ILMIY-METODIK ELEKTRON JURNALI

RU

ФИЛОЛОГИЯ
И ПЕДАГОГИКА

НАУЧНО-МЕТОДИЧЕСКИЙ ЭЛЕКТРОННЫЙ ЖУРНАЛ
МИНИСТЕРСТВА ДОШКОЛЬНОГО И ШКОЛЬНОГО
ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН

PHILOLOGY
AND PEDAGOGY

EN

SCIENTIFIC-METHODOLOGICAL ELECTRONIC JOURNAL OF
THE MINISTRY OF PRESCHOOL AND SCHOOL EDUCATION
OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN

“Filologiya va pedagogika” ilmiy-metodik jurnali Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2024-yil 30-noyabrdagi 364/5-qarori bilan
10.00.00 – Filologiya va 13.00.00 – Pedagogika fanlari bo'yicha doktorlik dissertatsiyalari (PhD, DSc) asosiy ilmiy natijalarini chop etish
tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan

**TIL VA ADABIYOT
TA'LIMI**

O'zbekiston Respublikasi
Prezidenti Administratsiyasi
huzuridagi Axborot va
ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan 2024-yil
19-avgustda 360240-raqami
bilan davlat ro'yxatidan
o'tkazilgan.

**2026-yil
15 (34)-son**

e-ISSN 3060-4885

MAS'UL MUHARRIR

Nargiza Sotvoldiyeva

MUHARRIRLAR:

Shahobiddin Rasulov

Najmiddin Ermatov

Emma Torosyan

Shaxina Muxamedjanova

SAHIFALOVCHI

Ziyoda Komilova

Tahririyat manzili:

100011, Toshkent shahri

Navoiy ko'chasi 30-uy.

Telefon: (55) 510-28-44,

(77) 358-57-67

e-mail: til_adabiyot@umail.uz

veb-sayt: www.tilvaadabiyot.uz

Materiallar

@FilologiyaPedagogikaBot
orqali qabul qilinadi.

Elektron jurnal 28.08.2026 da
nashr etildi.

MUASSIS

O'zbekiston Respublikasi

Maktabgacha va maktab

ta'limi vazirligi

"Til va adabiyot ta'limi"

davlat korxonasi

FILOLOGIYA VA PEDAGOGIKA

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI VAZIRLIGINING
ILMIY-METODIK ELEKTRON JURNALI**

TAHRIR HAY'ATI:

10.00.00 – FILOLOGIYA

E'zozxon Karimova

*O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha
va maktab ta'limi vaziri*

Farhod Boqiyev

*O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab
ta'limi vaziri o'rinbosari*

Azizbek Turdiyev

*O'zbekiston Respublikasi
Maktabgacha va maktab ta'limi
vaziri o'rinbosari*

Farrux Jabborov

*"Til va adabiyot ta'limi" –
"Преподавание языка и литературы" –
"Language and literature teaching"
jurnali bosh muharriri*

Baxtiyor Mengliyev

*Toshkent Amaliy fanlar universiteti
tadqiqotchi-professori,
filologiya fanlari doktori*

Baxtiyor Doniyorov

*Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
Nurafshon filiali professori,
filologiya fanlari doktori*

Anatoliy Lixodzyevskiy

*O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti
professori, filologiya fanlari doktori*

Oksana Gibraltarskaya

*O'zbekiston Milliy universiteti professori,
filologiya fanlari doktori*

Sherzod Atamuradov

filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori

Mohichexra Boltayeva

*O'zbekiston Milliy universiteti Jizzax filiali
dotsenti, pedagogika fanlari doktori*

Muxtarbay Kurbanov

*Nukus davlat pedagogika instituti dotsenti,
filologiya fanlari doktori*

Anvar Bo'ronov

*Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti
universiteti, ijtimoiy gumanitar fanlar kafedrasida
dotsenti, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori*

Dilmurod Teshaboyev

*Farg'ona davlat universiteti boshlang'ich ta'lim
uslubiyati kafedrasida dotsenti,
filologiya fanlari doktori*

Gulhida Ikromova

*Farg'ona davlat universiteti boshlang'ich ta'lim
uslubiyati kafedrasida katta o'qituvchisi,
filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori*

Aziza Axmedova

*O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi
o'zbek tili, adabiyoti va folklori instituti
katta ilmiy xodimi*

Iroda Nasimova

*O'zbekiston Jurnalistika va ommaviy
kommunikatsiyalar universiteti katta o'qituvchisi,
filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori*

Ma'suma Mo'minova

*Shahrisabz davlat pedagogika instituti dotsent v.b.,
filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori*

13.00.00 – PEDAGOGIKA

Qozoqboy Yo'ldoshev

*Toshkent Amaliy fanlar universiteti professori,
pedagogika fanlari doktori*

G'ofir Hamroyev

*Toshkent Amaliy fanlar universiteti
tadqiqotchi-professori, pedagogika fanlari doktori*

Xadicha Muxitdinova

*O'zbekiston davlat jahon tillari
universiteti professori, pedagogika fanlari doktori*

Gulnora Mansurova

*Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti,
falsafa fanlari doktori*

Sevara Ziyayeva

*O'zbekiston davlat jahon tillari
universiteti dotsenti, filologiya fanlari doktori*

Indira Narkulova

*O'zbekiston Respublikasi Jamoat xavfsizligi
universiteti katta o'qituvchisi,
pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori*

Abduvali Daminov

O'zbekiston Milliy universiteti ijtimoiy fanlar

*fakulteti huquqiy fanlar kafedrasida katta
o'qituvchisi*

Gulnoza Uzokova

*Qarshi davlat universiteti professori,
pedagogika fanlari nomzodi*

Lola Akramova

*Toshkent davlat tibbiyot universiteti
o'zbek tili va xorijiy tillar,
pedagogika kafedrasida dotsenti*

Zulfiya Ortiqova

*Farg'ona davlat universiteti boshlang'ich ta'lim
uslubiyati kafedrasida katta o'qituvchisi,
pedagogika fanlari bo'yicha
falsafa doktori*

Pulotjon Qaxorov

*Samarqand davlat universitetining
Urgut filiali dotsenti*

Dilafroz Asqarova

*Farg'ona davlat universiteti maktabgacha
ta'lim kafedrasida o'qituvchisi, pedagogika fanlari
bo'yicha falsafa doktori*

*O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining
2024-yil 30-noyabrdagi 364/5-qarori bilan 10.00.00 – Filologiya va 13.00.00 – Pedagogika fanlari bo'yicha
doktorlik dissertatsiyalari (PhD, DSc) asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan milliy ilmiy nashr.*

M U N D A R I J A

10.00.00 – FILOLOGIYA

Svetlana Umirova. O'xshatish modellarini korpus asosida aniqlash (Usmon Azim ijodi misolida)	4
Diyora Fayzullayeva. Tarixiy voqelik tasvirida badiiy mahorat va uslub masalalari	7
Yulduz Mustafayeva. O'zbek nasrida badiiy psixologizm genezisi va taraqqiyot tamoyillari	9
Maftuna Rahimova. Sintaksisda mantiqiy strukturalarning voqelanishi	11
Sarvinov Mardonova. O'zbek tilida leksik birliklarning ma'no taraqqiyoti va semantik o'zgarishlar	14
Komila Saydjanova. Fransuz va o'zbek tillari dialogik diskursida antonimlarning kommunikativ-pragmatik funksiyalari	16
Nigora Shadmanova. Rus va o'zbek tillarida nutq odob-axloqining milliy-madaniy xususiyatlari	18
Oydinoy Turayeva. Ingliz maqollarining strukturaviy va semantik xususiyatlari: kognitiv-pragmatik tahlil	20
Ikbola Abdullaeva. Филологические аспекты аксиологии человеческой жизни в книге А.П.Чехова «Остров Сахалин»	22
Нигора Абдурашитова. Историко-культурные истоки и эволюция образа женщины-воительницы в восточных дастанах	25
Шахноза Адилова. Художественная специфика «массовой литературы»	28
Нафиса Матчанова. Метафорические средства в лексико-семантической организации романа Г.Яхиной «Зулейха открывает глаза»	30
Дильбар Расулова. Многокомпонентная стилистическая конвергенция как средство репрезентации субъективного сознания в «Романе с жертвой» И.Абузярова	32
Отабек Усмонов. Косвенные речевые акты как объект современной прагмалингвистики	35
Darmonoy O'rayeva, Nilufar Narzullayeva. "Qon" va "suyak" tushunchalarining badiiy-falsafiy talqin asoslari	37
Mirzohid Muhammadaliyev. Kombayn poreyonimlarining leksik-semantik va nominativ tasnifi	40
Elbek Kurbanov. Sud lingvistik ekspertizasi: haqorat kontekstida implitsit ma'lumotlarni aniqlash mexanizmlari	42
Po'lotshoh Bobokalonov. Nutq buzilishi va nutq izolatsiyasining neyropsixolingvistik modeli	45
Ulbosin Ametova. Xorazm epik she'riyatining shakllanishi va uning nazariy asoslari	47
Nigora Mahmudova. The Concept of Derivation and the Stages of its Development in Linguistics	49
Mubina Mansurova, Surayyo Abidjonova. Modern Linguistics and Culture. Digital English: How Gaming and Social Media Shape Youth Slang	51
Diyora Shamshiyeva. Erkin A'zam asarlaridagi genderga xos murojaat birliklarining lingvopragmatik xususiyatlari	53
Barno Ergasheva. Frans Kafkaning "Qal'a" romanida oneyrik poetika: tush mantig'i va badiiy voqelik	56
Lola Avliyoqulova. Onkologiya sohasidagi tibbiy atamalarning struktur-semantik tahlili	59
Shahlo Sa'dullayeva. O'qituvchi obrazi arxetip sifatida (o'zbek va turk nasrlari misolida)	61
Gulasal Xayrulloeva. Turli diskurslarda modallikning funksional-pragmatik xususiyatlari	64
Dilorom Yusupova. Arab tilidagi so'roq gaplarning yoritilishi: zamonaviy tilshunoslarning qarashlari	66
Санобар Уллиева. Роль фонетических языковых единиц в создании художественного образа	69
Яшин Нишанов. Субконцепт мудрость как составная часть концепта старость	71
Xilola Fazullayeva. Raqamli media muhitida infoteyment fenomeni: jurnalistik etika va transformatsiya jarayonlari	73
Nilufar Ibragimova. Alisher Navoiy musaddasida irfoniy-falsafiy tafakkur va uning badiiy ifodasi	75
Sadinura Ruzimurodova. O'zbek adabiy tili va qipchoq lahjasida konsonant alternatsiya hodisasining ortologik talqini	78
Mashxuraxon Burxanova. Tilning perseptual va konseptual paradigmasi	80
Dilfuza Avazova. Mushtarak obrazlar tahlili (Alisher Navoiy, Zokirjon Xolmuhammad og'li Furqat va Abdulla Oripov ijodi misolida)	82
Yashin Azizov. O'zbek tilida metateza jarayoni: fonologik tadqiqot	84
Nursulton Eshmonov. Qarindoshlik atamallari tizimida etnolingvistik omillar	87
Gulxayo Osomiddinova. Mashrab obrazining diniy-tasavufiy talqini	91
Aziza Navro'zova. Realialarni tasniflashning lingvokulturologik muammosi	94
Olima Safarova. Farmatsevtik terminologiya va diskurs: lingvistik, semantik va kommunikativ xususiyatlar	97
Jasmina Axmedova. Buyuk Britaniyada ayollar matbuotining vujudga kelish zarurati	99
Surayo Akramova. Badiiy matnda lokutiv qatlamning poetik semantikasi shakllantirishdagi o'рни (Jamol Kamol she'riyati misolida)	101
Intizor Umarova. Intermetnlikni shakllantiruvchi vositalar: allyuziya, pretsedentli onimlar va kinoya	104
Iqbola Jahongirova. Ijtimoiy media diskursida multimodal dezinformatsiyaning lingvopragmatik xususiyatlari	106
Dildora Ibragimova. Frazologizmlarning dramalarda qo'llanishi va uning badiiyatga ta'siri	108
R.Kudiyarova. Saylovboy Jumag'ulov asarlarida foydalanilgan folklor obrazlar	112
Rayhona Raxmatova. Zulfiya Qurolboy qizi asarlarida qahramonlar taqdiri	114

Feruza Raxmonberdiyeva. Ingliz va o'zbek tillarida tashqi qiyofa va xarakterni ifodalovchi frazeologik birliklarning lingvomadaniy xususiyatlari	117
Bunyodbek Sotvoldiyev. Hackerlar va kiberxavfsizlik sohasiga oid sleng birliklarining lingvistik xususiyatlari.....	119
Surayyo Akramova. Jamol Kamol she'riyatida til shaxsiyati va muallif pozitsiyasining ifodalanishi.....	121
Ma'mura Narziyeva. Abdulla Oripov she'riyatining lingvokulturologik xususiyatlari.....	123
Dilnavoz Yusupova. Ta'lim tizimida Alisher Navoiy g'azallarini sharhlash	125
Anora Hikmatova. Erkin A'zamning "Chapaklar va chalpapaklar" asarida etnomadaniy kodlar va estetik modusning lingvopoetik hamda lingvomadaniy tadqiqi	128
Anvar Jo'rayev. "Roqim devoni" matnining shakllanish tarixi: qo'lyozma va bayoz manbalari munosabati.....	130
Gulchehra Mustafayeva. Ingliz va o'zbek tillaridagi go'zallik bilan bog'liq o'xshatishlar: o'ziga xoslik va umumiylik.....	132
Nodira Sayfiddinova. O'tkir Hoshimovning "Tushda kechgan umrlar" romanida retrospektiv usulning ahamiyati	134
Surayyoxon Ibroximova. Futuvvatnomalarning janriy xususiyatlari: shakl, mazmun va poetika	136
Dilafroz Xaydarova. Ispan diplomatik terminologiyasining o'zbek va rus tillariga tarjimasida kommunikativ-pragmatik moslashuv	139
Shahlo Xasanova. Harbiy diskursda buyruq va murojaat strategiyalarining pragmatik xususiyatlari	142
Sultonposhsho Sotiboldiyeva. Yangi O'zbekiston obrazining xalqaro media matnlarida shakllanishi: lingvistik va kommunikativ xususiyatlar	144
Dilora Pardayeva. Ingliz va o'zbek maqol hamda matallarida ambivalent mazmunning voqelanishi	147
Surayyo Jo'rayeva. Koinot, tabiat va inson: Isajon Sulton nasrida ilohiy yaratilish va borliq harakati	150
Fakhriddin Yarmanov. Analyse comparative des unités phraséologiques en français et en ouzbek.....	152
Laziza Xudayberdiyeva. Nutqiy yetishmovchiliklar: duduqlanish va unung sabablari	156
Yulduz Nafasova. O'zbek tilida presuppozitsiya turlarining tasnifi va ifodalanish vositalari tadqiqi	160
Nilufarxon Maxmudova. O'zbek xalq topishmoqlarida antropomorf metaforalarning voqelanishi	162
Fotima Ismoilova. Isajon Sultonning tarixiy roman yaratishdagi ijodiy mahorati.....	164
Nodira Qurbanova, Maftuna XAmdamova. Recurrent Themes and Stylistic Strategies in the Fiction of Joyce Carol Oates.....	167
Svetlana Umirova. Usmon Azim mualliflik korpusi uchun ekstralingvistik teglar modelini ishlab chiqish masalasi	170
Sarvinov Umirova. Linguistic Innovations in Youth Language on Social Media: a Paralinguistic Perspective.....	175
Gulshoda Avloyorova. Milliy mentalitet va bolalar adabiyoti estetikasi: G'arb va Sharq paradigmalarining qiyosiy tahlili.....	178
Nilufar Ko'chimova. BMT nutqlarida "tinchlik" konseptining lingvopragmatik reprezentatsiyasi.....	181
Diyora Abdujalilova. Odob-axloq masalasi Alisher Navoiy va Yahyobey Toshlijoli talqinida.....	182

13.00.00 – PEDAGOGIKA

Madina Abduqodirova. Adabiyot darslarida sinf o'quv jarayonini boshqarish kompetensiyasining nazariy-metodik asoslari	188
Мадина Исмагилова. Методические основы предупреждения интерференционных ошибок при изучении категории числа русского языка в узбекской школе.....	190
Шахризода Келдиёрова, Мохларойим Келдиёрова. Генеративный искусственный интеллект и иллюзия компетентности в обучении английскому языку: проблема подмены самостоятельной учебно-познавательной деятельности студентов	193
Матлуба Мирханова. Функционально-коммуникативный подход к изучению сложноподчинённых предложений на уроках русского языка	195
Муштарийбону Ахмедова. Эффективные формы организации уроков рки в классах с узбекским языком обучения в начальной школе	197
Diyora Baxramova. Pedagogical and Methodological Features of Developing Sociolinguistic Competence of Higher Education Students.....	200
Lutfiya Erkinova. Tpack and PBL as Modern and Effective Tools to Implement in Teaching	204
Ilaylo Odilova. Irony and Sarcasm in Uzbek and English Literary Discourse: a Comparative Pragmatic and Stylistic Study.....	206
Sayyora Islomkhodjayeva. Promoting English Language Development in Military Higher Education Through Blended Instruction	209
Solijon Azizov. Uch komponent – bir maqsad: blended ta'lim yozuv kompetensiyasini takomillashtirishning yangi modeli	214
Nigora Saidova. Neyropedagogik texnologiyalar asosida bo'lajak tarbiyachilarning kreativlik qobiliyatlarini rivojlantirish metodikasi.....	218
Dilsora Shodmonova. Maktabgacha ta'lim tarbiyachilarida sog'lom turmush tarzi kompetensiyasini takomillashtirishning pedagogik mohiyati	221
Nargiza Musulmanova. Elektron ta'lim resurslari asosida talabalar nutqiy savodxonligini o'quv jarayoniga integratsiya qilish.....	223
Dilobar Qayumova. The Role of Audio Dictionaries in Developing Pronunciation Competence	228
Muazzam Otabaeva. Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kasbiy qiziqishlarni shakllantirishning ilmiy-nazariy va pedagogik asoslari.....	230
Ulug'bek Yunusov. O'smirlarda qadriyatlar shakllanishining psixo-pedagogik xususiyatlari.....	232

Sultonposhsho SOTIBOLDIYEVA,

Tibbiyot va farmatsevtika tarmoqlarini rivojlantirish agentligi bosh mutaxassisi

YANGI O'ZBEKISTON OBRAZINING XALQARO MEDIA MATNLARIDA SHAKLLANISHI: LINGVISTIK VA KOMMUNIKATIV XUSUSIYATLAR

Annotatsiya. Maqolada “New Uzbekistan” nominatsiyasining xalqaro media matnlarida shakllanishi lingvistik va kommunikativ jihatdan tahlil qilinadi. Tadqiqotda islohot, xalqaro hamkorlik va tanqidiy framing modellari aniqlanib, nominativ, baholovchi va metaforik birliklarning mamlakat obrazini konstruksiya qilishdagi roli ochib beriladi.

Kalit so'zlar: Yangi O'zbekiston, media diskursi, mamlakat imiji, framing, nominatsiya, baholash, metafora.

Annotation. The article examines the representation of “New Uzbekistan” in international media discourse. It identifies reform, international cooperation and critical framing models and analyzes the role of nominative, evaluative and metaphorical language in constructing the country's image.

Keywords: New Uzbekistan, media discourse, country image, framing, nomination, evaluation, metaphor.

Аннотация. В статье анализируется формирование образа «Нового Узбекистана» в международных медиатекстах. Выявляются модели реформ, международного сотрудничества и критического фрейминга, а также рассматривается роль номинативной, оценочной и метафорической лексики в конструировании образа страны.

Ключевые слова: Новый Узбекистан, медиадискурс, имидж страны, фрейминг, номинация, оценочность, метафора.

Globalashuv va raqamli kommunikatsiya sharoitida mamlakat imiji uning siyosiy, iqtisodiy hamda ijtimoiy ko'rsatkichlari bilangina emas, balki xalqaro media makonida qanday ifodalanishi bilan ham belgilanadi. Media matnlari voqelikni shunchaki aks ettirmay, uni nominatsiya, baholovchi leksika, metafora va framing vositasida muayyan talqin doirasiga joylashtiradi.

Mamlakat imiji murakkab kognitiv, hissiy va ijtimoiy tasavvurlar majmuyi sifatida qaraladi. K.Brijs, J.Bloemer va H.Kasper mamlakat obrazini auditoriyaning davlat haqidagi tasavvurlari bilan bog'laydi [1]. I.R.R.Lu va hammualliflar esa “country image” tushunchasining iqtisodiy omillardan tashqari siyosiy, ijtimoiy va madaniy jihatlarni ham qamrab olishini ko'rsatadi [2].

O'zbekiston kontekstida mamlakat imijining OAVda shakllanishi B.S. Alimovning tadqiqotlarida maxsus o'rganilgan. Olimning 2018-yildagi falsafa doktori (PhD) dissertatsiyasida xorijiy va milliy OAVda O'zbekiston imijini yaratish tamoyillari yoritilib, mamlakat media obrazining shakllanish omillari tahlil qilingan [8]. Mazkur tadqiqot bugungi “New Uzbekistan” diskursini o'rganish uchun muhim ilmiy asos bo'lib xizmat qiladi.

Shu bilan birga, zamonaviy xalqaro media diskursida “New Uzbekistan” nominatsiyasi yangi siyosiy bosqich, islohot, iqtisodiy ochiqlik va xalqaro hamkorlik bilan bog'lanmoqda. Biroq turli media subyektlari ushbu tushunchani bir xil talqin qilmaydi. Ayrim materiallarda u modernizatsiya va taraqqiyot ramzi sifatida namoyon bo'lsa, boshqalarida islohotlar va avvalgi siyosiy amaliyotlar o'rtasidagi ziddiyat nuqtayi nazaridan talqin qilinadi.

Shundan kelib chiqqan holda, mazkur maqolaning maqsadi “New Uzbekistan” obrazining xalqaro media matnlaridagi asosiy mazmuniy modellarini aniqlash hamda ularni shakllantiruvchi lingvistik vositalarni tahlil qilishdan iborat.

Mavzuning o'rganilganlik darajasi. Mamlakat obrazini xalqaro tadqiqotlarda **country image**, media diskursi, milliy branding va jamoatchilik diplomatiyasi doirasida o'rganilgan. Brijs, Bloemer va Kasper mamlakat obrazining mazmuniy tuzilishini tahlil qilgan bo'lsa [1], Lu va hammualliflar ushbu tushunchaning fanlararo xususiyatiga e'tibor qaratadi [2].

Media diskursida mamlakat obrazining metaforik ifodalanishi ham alohida tadqiqot yo'nalishidir. B.G.Smagulova va Sh.K.Zharkynbekova Qozog'istonning rus tilidagi media diskursidagi obrazini metaforik modellar asosida tahlil qilgan [3]. M.Djurayeva esa O'zbekiston va Qozog'iston misolida milliy brandingni til va globalashuv jarayonlari bilan bog'lab o'rganadi [4].

O'zbekiston bo'yicha B.S.Alimovning tadqiqoti alohida ahamiyatga ega. Unda O'zbekistonning xorijiy va milliy OAVdagi obrazi hamda mamlakat imijini shakllantirish tamoyillari o'rganilgan [8]. Mazkur maqola ushbu ilmiy yo'nalishni davom ettirib, 2016-yildan keyingi davrda faol qo'llanayotgan “New Uzbekistan” nominatsiyasining xalqaro media matnlaridagi lingvistik va kommunikativ xususiyatlariga e'tibor qaratadi.

Shunday qilib, mavjud tadqiqotlar uchun nazariy asos mavjud bo'lsa-da, “New Uzbekistan” nominatsiyasining turli kommunikativ subyektlar tomonidan qanday framing qilinishi masalasi alohida tizimlashtirishni talab etadi.

Tadqiqot materiali sifatida xalqaro auditoriyaga mo'ljallangan uchta media materiali tanlandi: F.Sidikovning “The Diplomat” nashridagi “New Uzbekistan's Reform Agenda: A Catalyst for Stronger US Bilateral Relations” maqolasi, M.Rittmannning “New Uzbekistan, Old Tricks” maqolasi hamda Euronews platformasidagi “Uzbekistan's Bold Reforms Spark Global Interest” materiali.

Materiallar kommunikativ pozitsiyasiga ko'ra turlicha: Sidikov materiali diplomatik **self-representation**, Rittmann materiali tanqidiy media framing, Euronews materiali esa **Partner content** sifatidagi institutsional-promotional kommunikatsiyani ifodalaydi.

Tadqiqotda diskursiv, qiyosiy va lingvistik-kontent tahlili, shuningdek, framing tahlilidan foydalanildi. Framing R.M.Entman talqinida voqelikning ayrim jihatlarni tanlab ajratib, ularni muayyan talqin doirasiga joylashtirish jarayoni sifatida qaraladi [5]. Baholovchi birliklarni aniqlashda J.R.Martin va P.R.R.White ishlab chiqqan Appraisal Theory [6], metaforalarni tahlil qilishda esa G.Lakoff va M.Johnsonning konseptual metafora nazariyasidan foydalanildi [7].

Tahlilda nominativ birliklar, baholovchi leksika, metaforik konstruksiyalar va ularning kommunikativ vazifalariga e'tibor qaratildi.

“New Uzbekistan” nominatsiyasining lingvistik xususiyatlari. “New Uzbekistan” birikmasining o'zi mamlakatning yangi siyosiy bosqichini ifodalovchi asosiy nominativ birliklardan biridir. Undagi **new** komponenti yangilanish, transformatsiya va avvalgi davrdan farqlanish ma'nolarini faollashtiradi. Biroq “new” komponentining mazmuni kontekstga bog'liq ravishda o'zgaradi. Masalan, F.Sidikov materialida “New Uzbekistan” islohot va modernizatsiya bilan bog'lansa, M.Rittmannning “New Uzbekistan, Old Tricks” sarlavhasida “new” va “old” semantik qarama-qarshilikni yuzaga keltiradi.

Demak, "New Uzbekistan" tayyor va o'zgarmas ma'noga ega nominatsiya emas. Uning kommunikativ mazmuni uni o'rab turgan leksik birliklar va muallif pozitsiyasi orqali shakllanadi.

Islohot va modernizatsiya framing F.Sidikovning *The Diplomat*dagi maqolasi "New Uzbekistan" obrazining islohot va modernizatsiya bilan bog'langan ko'rinishini namoyish etadi. Sarlavhadagi **"New Uzbekistan's Reform Agenda"** birikmasi mamlakatning yangi qiyofasini bevosita islohotlar kun tartibi bilan bog'laydi.

Matnda O'zbekistonning siyosiy va iqtisodiy yangilanishi AQSh bilan ikki tomonlama munosabatlarni rivojlantirish imkoniyatlari bilan bir kontekstda beriladi. Shu sababli "New Uzbekistan" bu yerda oddiy geografik-siyosiy nominatsiya emas, balki transformatsiya jarayonining kommunikativ belgisi sifatida namoyon bo'ladi.

Maqoladagi **"building 'New Uzbekistan'"** va **"take shape"** kabi konstruksiyalar ham muhim. Birinchi holatda siyosiy yangilanish "qurilish" jarayoni orqali, ikkinchisida esa "shakllanish" jarayoni orqali konseptuallashtiriladi. Lakoff va Johnson nazariyasiga ko'ra, abstrakt jarayonlarni konkret insoniy tajriba orqali ifodalash ularni auditoriya uchun tushunarli qiladi [7].

Shunday qilib, ushbu materialda "New Uzbekistan" konsepti **yangilanish – qurilish – shakllanish – rivojlanish** semantik yo'nalishida quriladi.

Xalqaro hamkorlik va iqtisodiy ochiqlik obrazi. "New Uzbekistan" diskursining ikkinchi muhim modeli xalqaro hamkorlik bilan bog'liq. Sidikov materialida O'zbekiston va AQSh o'rtasidagi savdo, investitsiya va hamkorlik imkoniyatlari islohotlar bilan uzviy bog'langan.

Bu yerda **"opportunities", "cooperation", "partner"** kabi birliklar mamlakatning xalqaro ochiqligini ifodalovchi baholovchi-semantik vositalar sifatida xizmat qiladi. Ayniqsa, O'zbekistonning **"bedrock partner"** sifatida tavsiflanishi e'tiborga loyiq. "Bedrock" so'zi "mustahkam asos" yoki "poydevor" ma'nosini bildiradi. Shuning uchun ushbu metafora O'zbekistonni oddiy hamkor emas, balki AQShning Markaziy Osiyodagi aloqalari uchun mustahkam tayanch sifatida konseptuallashtiradi. Natijada "New Uzbekistan" obrazi ichki islohotlar bilan cheklanmay, xalqaro hamkorlik va iqtisodiy integratsiya kontekstida ham shakllanadi.

"New Uzbekistan, Old Tricks": tanqidiy framing "New Uzbekistan"ning boshqa kommunikativ modeli M. Rittmannning *The Diplomat*da chop etilgan **"New Uzbekistan, Old Tricks"** maqolasida ko'rinadi.

Sarlavhaning o'zi qarama-qarshi semantik qurilishga ega: **new** va **old** komponentlari bir-biriga qarshi qo'yiladi. "New Uzbekistan" yangilanish va islohotni bildirsa, "old tricks" avvalgi siyosiy amaliyotlarning davom etishi haqidagi tanqidiy talqinni yuzaga chiqaradi.

Bu yerda "New Uzbekistan" ijobiy baholovchi tayyor formula sifatida qabul qilinmaydi. Aksincha, u islohotlar haqidagi da'volarni amaliy siyosiy jarayonlar bilan qiyoslashga xizmat qiluvchi diskursiv vositaga aylanadi. Shu sababli tanqidiy framingni quyidagi semantik model orqali ifodalash mumkin:

New Uzbekistan → reform claims → old practices → contradiction.

Mazkur model mamlakatning yangi obrazi va siyosiy davomiylik o'rtasidagi ehtimoliy ziddiyatni kommunikativ jihatdan kuchaytiradi.

Euronews materialida ijobiy reprezentatsiya. *Euronews* platformasida 2024-yil 8-noyabrda e'lon qilingan

"Uzbekistan's Bold Reforms Spark Global Interest" materiali O'zbekistonning islohotlarini ijobiy baholovchi kommunikativ modelni namoyish etadi.

Sarlavhadagi **"bold reforms"** birikmasi islohotlarga yuqori baho beradi. **"Spark global interest"** konstruksiyasida esa "spark" metaforasi islohotlarni xalqaro qiziqishni yuzaga keltiruvchi kuch sifatida tasvirlaydi. Demak, sarlavha: **bold reforms → spark → global interest** modeli asosida qurilgan.

Materialda iqtisodiy transformatsiya, xalqaro integratsiya, raqamlashtirish va fuqarolik jamiyati kabi mavzular bir butun islohotlar kontekstida yoritiladi. Biroq ushbu materialni metodologik jihatdan *Euronews*ning mustaqil tahririy pozitsiyasi sifatida baholash mumkin emas. U saytda **Partner content** sifatida berilgan. Shu bois uni xalqaro media platformasidagi institutsional-promotional kommunikatsiya namunasi sifatida ko'rish maqsadga muvofiq.

Lingvistik vositalarning kommunikativ vazifasi. Tahlil natijalari "New Uzbekistan" obrazini shakllantirishda uch asosiy lingvistik vosita muhimligini ko'rsatadi:

1. Nominativ vositalar. "New Uzbekistan" birikmasi mamlakatning yangi siyosiy bosqichini ifodalovchi markaziy diskursiv nominatsiya vazifasini bajaradi.

2. Metaforik vositalar. "Building", "take shape", "bedrock" kabi birliklar siyosiy va xalqaro munosabatlarga oid abstrakt tushunchalarni qurilish, shakllanish va poydevor obrazlari orqali konkretlashtiradi.

3. Baholovchi vositalar. "Bold reforms", "opportunities", "global interest" kabi birliklar ijobiy baholashni kuchaytiradi. "Old tricks" esa aksincha, tanqidiy semantik yo'nalish hosil qiladi.

Shunday qilib, media matnida mamlakat obrazi **nominatsiya → baholash → metaforik konseptuallashtirish → framing** ketma-ketligi orqali shakllanadi.

Olingan natijalar mamlakat imiji media matnida tayyor holatda mavjud bo'lmastligini ko'rsatadi. U muayyan kommunikativ subyekt tomonidan tanlangan til vositalari orqali konstruksiya qilinadi.

Sidikov materialida "New Uzbekistan" diplomatik self-representation doirasida islohot va xalqaro hamkorlik bilan bog'lanadi. Rittmann materialida ayni nominatsiya tanqidiy framing vositasiga aylanib, "new" va "old" qarama-qarshiligi orqali qayta talqin qilinadi. *Euronews*dagi Partner content esa mamlakatning islohotlar va xalqaro qiziqish bilan bog'langan promotional obrazini yaratadi.

Bu natijalar B. S. Alimov tomonidan o'rganilgan O'zbekiston media imiji masalasining zamonaviy bosqichini tushuntirish imkonini beradi. Alimov tadqiqoti mamlakat imijining OAVda shakllanish tamoyillariga e'tibor qaratgan bo'lsa [8], mazkur tadqiqot "New Uzbekistan" nominatsiyasining xalqaro media diskursida turli kommunikativ pozitsiyalar asosida qanday mazmun kasb etishini ko'rsatadi.

Shu jihatdan, mamlakatning zamonaviy media obrazi yagona kommunikativ strategiya mahsuli emas, balki diplomatik, jurnalistik va institutsional kommunikatsiyalar kesishmasida shakllanadigan dinamik hodisadir.

Tadqiqot natijalari "New Uzbekistan" nominatsiyasi xalqaro media matnlarida mamlakatning yangi siyosiy va kommunikativ qiyofasini shakllantiruvchi muhim diskursiv birlik ekanini ko'rsatdi.

Birinchiidan, "New Uzbekistan" obrazi islohot va modernizatsiya bilan bog'lanadi. "Reform agenda", "building" va "take shape" kabi birliklar mamlakatdagi o'zgarishlarni jarayon sifatida konseptuallashtiradi.

Ikkinchidan, mazkur obraz xalqaro hamkorlik va iqtisodiy ochiqlik bilan bog'lanadi. "Opportunities", "cooperation" va "bedrock partner" kabi birliklar O'zbekistonning xalqaro sheriklikdagi yangi pozitsiyasini ifodalaydi.

Uchinchidan, "New Uzbekistan" tanqidiy framingda ham qo'llanadi. "New Uzbekistan, Old Tricks" sarlavhasidagi qarama-qarshilik yangilanish haqidagi diskurs bilan avvalgi siyosiy amaliyotlar o'rtasidagi ziddiyatni yuzaga chiqaradi.

To'rtinchidan, xalqaro media platformasidagi materialning kommunikativ maqomi uning mamlakat obraziga ta'sir qiladi. Diplomatik maqola, mustaqil tanqidiy material va Partner content bir xil "New Uzbekistan" nominatsiyasiga turlicha semantik yuklama beradi.

Demak, "New Uzbekistan" xalqaro media diskursida yagona va o'zgarmas obraz emas. U **nominatsiya, baholash, metafora va framing** vositalari orqali turli kommunikativ pozitsiyalarda qayta shakllanadigan dinamik diskursiv konstruksiyadir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Brijs K., Bloemer J., Kasper H. Country-Image Discourse Model: Unraveling Meaning, Structure, and Function of Country Images // Journal of Business Research, 2011. Vol. 64, №12. – P. 1259–1269.
2. Lu I.R.R., Kwan E., Heslop L.A., Thomas D.R., Cedzynski M. The Ivory Tower and the Street: How Researchers Defined Country Image over Four Decades and What Consumers Think It Means // Journal of Business Research, 2019. Vol. 105. – P. 80–97.
3. Smagulova B.G., Zharkynbekova Sh.K. Metaphorical Representation of the Image of Kazakhstan in Russian Media Discourse (from 2010 to 2021) // Bulletin of L.N.Gumilyov Eurasian National University. Philology Series, 2022, №1. – P. 96–111.
4. Djuraeva M. Multilingualism, Nation Branding, and the Ownership of English in Kazakhstan and Uzbekistan // World Englishes, 2022. Vol. 41, №1. – P. 92–103.
5. Entman R.M. Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm // Journal of Communication, 1993. Vol. 43, №4. – P. 51–58.
6. Martin J.R., White P.R.R. The Language of Evaluation: Appraisal in English. – Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2005.
7. Lakoff G., Johnson M. Metaphors We Live By. – Chicago: University of Chicago Press, 1980.
8. Alimov B.S. Xorijiy va milliy ommaviy axborot vositalarida O'zbekiston imijini yaratish tamoyillari va istiqboli (1991–2017-yillar OAV materiallari misolida): Filol. fan. bo'y. fal. dokt. diss. avtoref. – Toshkent, 2018.
9. Sidikov F. New Uzbekistan's Reform Agenda: A Catalyst for Stronger US Bilateral Relations // The Diplomat, 2023. 6 September.
10. Rittmann M. New Uzbekistan, Old Tricks // The Diplomat, 2024. 25 June.
11. Uzbekistan's Bold Reforms Spark Global Interest // Euronews, 2024. 8 November. – Partner content.